

Тѣй или инакъ, отъ всичко до тукъ казано се види, че въпросътъ е за исторически фактъ, подробноститѣ на който поради далечината на визираната епоха, ако и да не сж съвсѣмъ противорѣчиви, сж останали до днесъ доволно осждни. По първата версия болярката Дража е била отъ „Ново-Село“. Това е още едно доказателство, че срѣднѣвковниятъ Сливенъ е билъ върху днешнитѣ основи на квартала Ново-Село, и че прѣданието визира тоя кварталъ, като заселище, когато централниятъ Сливенъ не е билъ направенъ още (прѣди идването на турцитѣ).

Че Дебоятъ, построеното отъ тая болярка каменно здание, не е било дѣло на турцитѣ, се види отъ обстоятелството, че до срѣдата на миналия вѣкъ, надъ главния му входъ е имало плоча, въ размѣръ единъ и половина кв. метъръ, на която е личалъ бѣлгарски надписъ. За тоя надписъ е разправялъ бѣлобрадиятъ сливенски старецъ Кѣндала, споредъ който личало, че Дебоятъ е построенъ отъ прѣди идването на турцитѣ. Ще прѣдамъ тукъ интересния разказъ на Дядо Нойко, който засѣга сждбата на тая срѣднѣвковна бѣлгарска плоча и надписъ. Случилото се отнася за около 1840—1845 г. Веднажъ „момчетии“ бѣлгарчета отъ Сливенъ, между които имало и нѣкои да разбиратъ „словенски слова“, минувайки край Дебоя, спиратъ се прѣдъ вратата му съ любопитство да гледатъ какво става вжтрѣ¹⁾. Като се „зазяпали“, казва Дѣдо Нойко, едно отъ тѣхъ съзира надписа на плочата и сварва да прочете „словенскитѣ слова“, въ които се казвало, че зданието било правено отъ нѣкоя си Дража и се посочвала датата. Всички тѣй „зазяпани“ въ нея, били прѣкжснати отъ единъ турски чиновникъ по абитѣ, нѣкой си Хюсеинъ Ефенди, който ги попиталъ, какво имало тамъ за гледане. Тѣ му казали, каквото другаря имъ прочелъ, а именно, че „Дебоятъ билъ построенъ отъ бѣлгарската болярка Дража“. Турчинътъ освѣнъ, че не ги изгълчалъ, но за да ги пропѣди, дава имъ по единъ „галаганъ“ и начаса заповѣдва да се снесе плочата. „До сега завърши Дядо Нойко, самъ

¹⁾ Въ него не е могаль да влѣзе всѣки единъ, а само тия, които сж работѣли тамъ, особно турски войници, товарищи „денкйове“ отъ припаси или аби.